A MANIFESTO AGAINST THE PUBLISHING SYSTEM

FERDINANDO FREGA

MANIFESTO LEYI LWISANAKA NA SISITEME YA VUHUMELERISI

Volumu ya vunhungu ya nxaxamelo wa Roots & Memory: manifesto ya vutsari ya swiphemu swa mune leyi hlamuselaka leswaku ha yini sisiteme ya vuhumelerisi yi nga koti ku khoma vuhumelerisi lebyi nga yimiki naswona lebyi nga lamuriwiki — ni leswi salaka loko mutsari a tshika ku kombela mpfumelelo.

VUTIVISI BYA BUKU

Ferdinando Frega — Nando the Scribe — The Fifth Blade

Musunguri wa mintsheketo wa Khodi ya Mahanyelo. U akile ndhawu ya vuhumelerisi ya dolara rin'we ehenhla ka miehleketo yin'we ntsena: timali a ti na xiphiqo xa mali. Ti na xiphiqo xa mahanyelo.

Yi lulamisiwile no hlayisiwa endzeni ka ndhawu ya ONEDOLLAR-STORIES. Xivumbeko xa xidijitali: NAPLES-POST · NOASPECTTIME · ONEDOLLAR-STORIES. Yi humesiwe ro sungula hi 2026. Yi tsariwe hi xivumbeko xa matsalwa xo basa xa manguva lawa, lexi lulamiseriweke ku hlaya hi xidijitali. Yi humesiwe eUnited States.

XITIVISO XA MFANELO YA MUTSARI

© 2026 Ferdinando Frega / Frega Editore. Yi pfumeleriwile hi ndzawulo ya CC BY-NC-ND 4.0.

XINGHENELO

Eka Lava Nghenaka

Ku tsemakanya xinghenelo lexi swi vula ku siya ririmi ra sisiteme endzhaku. A ku na nchumu laha lowu lavaka ku twisisiwa — wu lava ku amukeriwa ntsena. A u nghena ebukwini; u nghena exiyimeni. Leswi u hlanganaka na swona endzeni a swi yimeli mpfumelelo, vulamuri kumbe ku amukeriwa. Ku sukela laha, u na vutihlamuleri bya leswi u swi tivaka.

MANIFESTO YA VUTSARI

Ha Yini Buku Leyi Yi Ri Kona

Manifesto leyi yi kona hikuva sisiteme ya vuhumelerisi yi ya emahlweni yi vulavula hi vatsari yi nga swi tivi leswaku yi ta endla yini na vona. Yi va thya mavito, yi va hlawula, yi va lulamisa, yi va hangalasa, kambe yi tsandzeka ku va twisisa. A hi hikwalaho ka mbilu yo biha: i hikwalaho ka ku nga twanani ka xivumbeko.

Mutsari a hi muendli wa ntirho wa vuprofexinali. A hi ntirho wa makete. A hi nchumu lowu cinciwaka leswaku wu antswisiwa. U hanya exiyimeni.

Loko sisiteme yi hlangana na xiyimo, yi ringeta ku xi endla xa ntolovelo. Loko yi tsandzeka, yi xi vitana “vupenga,” “vuhlangi,” “ku pfumaleka ka vuswikoti,” kumbe “ku pfumala ndlela.” Manifesto leyi yi vumbiwile ku tshika ku tirhisa marito yo olovisa.

Leyi a hi ku sirhelela mutsari. I xivono xa xithekiniki: sisiteme ya vuhumelerisi a yi endleriwanga ku amukela leswi humesaka matsalwa ya ntiyiso hi ku ya emahlweni ku nga yimi.

Buku leyi a yi koxi ku antswisiwa ka sisiteme. Yi kombisa ndzilakano. Naswona yi komba ndlela yo huma.

XITIVISO XA MUHLELI

Ndzilakano wa Phurojeke

Leri i phosta ra vuntlhanu ni ra makumu eka nxaxamelo lowu. A ri tisi nhloko-mhaka leyintshwa. Ri pfala.

A hi xitsalwana xa miehleketo. A hi phamfulete. A hi ku sola ka mfuwo. I xiendlo xo veka ndzilakano.

Vahlayi lava kongomisiweke a hi muhlayi wa ntolovelo. I misava hinkwayo ya vuhumelerisi: vahumelerisi, vayimeri, vahleri, vahundzuluxi, vatsundzuxi, tipulatifomo, vahangalasi, vadyondzisi, vahlawuri, na tialigorithimi ta vanhu na ta michini. A ku na loyi a siyiweke handle. A ku na loyi a vekiwaka nandzu.

Matsalwa lawa a ma tisi swintshuxo swa ntirho, mimodele yin'wana kumbe maendlelo lamanene. Ma hlamusela ndhawu leyi a ku tlheleriwi eka yona, leyi se yi hundziweke.

KU NYIKETELA

Xiendlo xa Xihundla xa Erivaleni

Eka lava tsalaka va nga koxi mpfumelelo. Eka lava tshikeke ku tihlamusela. Eka lava twisiseke leswaku ku ya emahlweni a hi

ku tikukumuxa, kambe i ku pona.

XIFUNENGETO XA LE NDZHAKU

Ku Hlakarhana ka Miehleketo

Buku leyi a yi nge antswisi sisiteme ya vuhumelerisi. A yi nge pfuni ku “kuma vatsari lavantshwa.” A yi nge endli leswaku makete wu lulama.

Yi tirha xikongomelo xin’we ntsena: ku swi veka erivaleni leswaku mutsari a hi xiphiqo lexi faneleke ku tlhantlhiwa, kambe i nchumu lowu sisiteme yi nga kotiki ku wu khoma.

Lava titivaka eka yona a va boheki ku endla nchumu. Lava twaka va hlaseriwa se va twisisile.

MARITO YO SUNGULA

Rito ro Rhangela

Loko manifesto leyi yi ku vonaka yi tlula mpimo, a hi hikuva yi engetela. I hikuva yi hlamusela leswi hi ntolovelo swi fihliweke ehansi ka ririmi.

Matsalwa lawa a ma kanetani. Ma susa. Ma susa xitori. Ma susa ku tilulamisa. Ma susa rirhandzu ra mintsheketo.

Leswi saleke a hi mbuyelo wa dyondzo. I ntiyiso.

SISEKELO

Nkongomiso wa le Hansi

Manifesto leyi yi velekiwile hi buku leyi a yi nga lavi ku amukeriwa. *Author Inside Madness* a hi xitori xa munhu hi yexe, kambe i nhlamuselo ya xiyimo xa vuhumelerisi lexi nga twananiki na sisiteme leyi tivulaka leswaku ya xi fambisa. Laha xiyimo xexo xi hambanisiwa na munhu, xi endliwa leswaku xi hlayeka tanihi xiendlakalo xa xivumbeko.

A u boheki ku pfumela. Tshembeka ntsena.

XITIVISO XA MUTSARI

Ku Teka Vutihlamuleri

Matsalwa lawa a ma yimeli munhu. A ma vulavuli hi vito ra ntlawa wihi na wihi. A ma lavi ku pfumelelana. Ma tsariwe hi ku tshemba leswaku muhlayi u na vutihlamuleri bya leswi a swi endlaka hi leswi a swi twisisaka.

A ku na nchumu lowu landzelaka lowu kongomisiweke ku chaveleta.

NSUNGULO

Goza ro Hetelela Emahlweni ka Matsalwa

Vuhumelerisi a byi le ku nonon'hweni. Byi lamarisiwile emiehleketweni. Manifesto leyi a yi ringeti ku byi pfuxa. Yi byi tlula.

NKAVANYISO

Xivumbeko xa le Ndzeni

Matsalwa lawa ma avanyisiwe hi swiphemu swa mune leswi yaka emahlweni. Xiphemu xin'wana na xin'wana xi hunguta ndhawu ya ku hlamusela. A ku na ku tlakuka ka mintlhaveko. Ku na ku tshikileriwa.

NHLAMUSELO YO SUNGULA

Ku Ba ko Sungula

Mutsari a nga ngheni eka sisiteme. Sisiteme yi ringeta ku nghena eka mutsari. Laha yi tsandzeka.

XIPHEMU I — XITIVISO

Lava Kongomisiweke

Manifesto leyi yi kongomisiwe eka un'wana na un'wana emisaveni ya vuhumelerisi. A ku na lava siyiwaka. A ku na swiyimo swa le henhla na le hansi. Yi kongomisiwe eka lava tekaka swiboho, lava sefaka, lava lulamisaka, lava hangalasaka, lava kambelaka, lava hundzuluxaka, lava dyondzisaka, lava pimaka, lava kumaka mali. Yi kongomisiwe na le ka lava tivitanaka "lava tiyimeleke," "lava hambaneke," "lava nga etlhelo," kumbe "lava nga endzilakaneni."

A yi kongomisiwanga eka vatsari. A yi kongomisiwanga eka vahlayi. Vatsari a va lavi ku khorwisiwa. Vahlayi a va lavi ku kongomisiwa. Matsalwa lawa ma vulavula na lava fambisaka.

Lava Siyiweke Handle

Un'wana na un'wana loyi a lavaka nchaveleto a hi loyi a kongomisiweke. Un'wana na un'wana loyi a lavaka ku tivona a lulamile a hi loyi a kongomisiweke. Un'wana na un'wana loyi a lavaka swintshuxo swa xihatla a hi loyi a kongomisiweke. Un'wana na un'wana loyi a pfanganyetaka xiyimo na ntirho a hi loyi a kongomisiweke.

Manifesto leyi a yi ngheni eka mbulavurisano. A yi bumabumeli. A yi lamuli. A ku na xivumbeko "xo olova" xa leswi landzelaka. Ku na xivumbeko lexi hlayekaka ntsena.

Nsungulo wa Xithekiniki

Sisiteme ya vuhumelerisi a yi bihanga. A yi pfumali vuswikoti hambi ku ri swona. Yi tshembekile eka yona n'wini. Yi endleriwe ku hlawula, ku endla hinkwaswo swi fana, ku hunguta khombo, ku vhumba mahanyelo, na ku phindha mimodele leyi tirhaka.

Xiphiqo xi tumbuluka loko yi hlangana na leswi nga kotiki ku vumbiwa hi modele. Mutsari wa ntiyiso a nga ngheni eka xivumbeko. A hi hi ku xandzuka. I hi ntumbuluko.

Mutsari A Hi Xifaniso

Mutsari a hi ntirho wa vuprofexinali, xiyimo, goza ra riendzo, kumbe xitshembiso xa nkarhi lowu taka. I xiyimo xa vuhumelerisi. U humesa a nga si pfumeleriwa. U ya emahlweni a humesa a nga kumi nhlamulo. A yimi ku rindza ku amukeriwa.

Xiyimo lexi a xi twanani na sisiteme yihi na yihi leyi simekiweke eka ku rindza, ku hlawula, ku pfumelela na ku veka minkarhi. Sisiteme a yi xi tivi. Yi xi hlamusela hi ndlela ya yona.

Xihoxo xa Masungulo

Xihoxo xo sungula xa vuhumelerisi i xa nhlamuselo ya marito. Sisiteme yi vitana leswi se swi endliweke swa ntolovelo “mutsari.” Sisiteme yi vitana leswi ha swi kotekaka ku fambisiwa “talenta.” Sisiteme yi vitana leswi nga kotiki ku khomiwa “vupenga.”

A hi nhlawulo wa vupolitiki bya miehleketo. I ku tihlamulela ka xivumbeko. Loko nchumu wu nga ngheni eka gridi, gridi a yi vutisiwi. Nchumu wolowo wu endliwa vuvabyi.

Ku Endla Swa Ntolovelo

Ku hlela a hi xitirho lexi nga riki na xiyimo. Ku hlawula a hi xiendlo xa mfuwo. Ku hangalasa a hi vukorhokeri. I maendlelo yo endla swilo swa ntolovelo. Ma tirha kahle swinene loko xikongomelo ku ri ku endla leswaku swi hlayeka, swi xavisiwa, swi phindhiwa.

Ma tsandzeka loko ma hlangana na matsalwa lama nga koxiki mpfumelelo, lama nga ngheniki, lama nga hungutiki rivilo, lama nga kotiki ku lulamisiwa. Hi nkarhi wolowo, sisiteme a yi lulamisi. Yi hlongola.

Ku Hlongoriwa hi ku Miyela

Ku hlongoriwa a ku endleki hi ku ala erivaleni. Ku endleka hi ku miyela, hi ku hlwerisa, hi switsundzuxo, hi ndlela leyi

tsundzuxiwaka, hi xitshembiso xa nkarhi lowu taka. I ku hlongoriwa hi xichavo. Hi miehleketo. Ku lulamisiweke.

Lava swi va humelelaka hakanyingi a va swi xiyi. Va tshemba leswaku “a va si lunghekela.” Se va le handle.

Ntsheketo wa Ndlela

A ku na ndlela ya vuhumelerisi. Ku na xitori lexi tsariwaka endzhaku. Xi akiwa endzhaku, loko xiendlakalo se xi humelele, leswaku xi ta phindhiwa.

A ku na mutsari wa ntiyiso loyi a landzeleke ndlela. I ndlela leyi dirowiwaka ku n’wi rhendzela, endzhaku ka swona. Un’wana na un’wana loyi a ringetaka ku yi landzela ka ha ri emahlweni u dyondzisiwa ku titshega hi van’wana.

Ku Chava ku Ya Emahlweni

Sisiteme ya vuhumelerisi a yi chavi mutsari. Yi chava ku ya emahlweni. Buku yin’we ya fambiseka. Vuhumelerisi lebyi nga yimiki a byi fambiseki. Ku ya emahlweni ku tshova nongonoko wa minkarhi, ku endla tikungu ti nga tirhi, naswona ku endla ku hlawula ku nga pfuni nchumu. Hikwalaho ka sweswo ku herisiwa matimba. Ku hunguriwa. Ku tshoviwa.

Vutsari lebyi nga yimiki a hi nkoka. I khombo eka sisiteme.

Makumu

Manifesto leyi yi sungula hi xivono xo olova: sisiteme ya vuhumelerisi a yi le ku nonon’hweni hikuva yi nga koti ku kuma vatsari. Yi le ku nonon’hweni hikuva a yi swi tivi leswaku yi ta endla yini na lava va nga kona hakunene.

Hinkwaswo leswi landzelaka a hi xiringanyeto. I mbuyelo.

XIPHEMU II — KU HAMBANISA

“Ku Kumiwa” ka Vatsari

Vuhumelerisi byi vula leswaku byi kuma vatsari. A swi tano. Vatsari a va kumiwi. Va khomiwa loko se va hlayeka, se va hungutekile, se va kombiseka. Leswi nga hlamuselekiki hi ku hatlisa a swi lavisisiwi. Swa papalatiwa. Ku kuma ku nga lava nkarhi lowu nga kotiki ku endla mali. Sisiteme a yi na wona.

Xisefo Tanihi Xivangelo xo Tifihla

Xisefo xi kombisiwa tanihi xitiyisekiso xa khwalithi. I xihingakanyo xa ku twanana. A xi hlawuli leswi antswaka. Xi hlawula leswi nga khunguvanyiki ku ringanana ka xona ka le ndzeni. Xisefo a xi vutisi xi ku, “Xana matsalwa lawa ma laveka?” Xi vutisa xi ku, “Xana matsalwa lawa ma vanga swiphiqo?” Loko nhlamulo ku ri ina, matsalwa a ma hundzi.

Muhleri Tanihi Mulamuri

Muhleri a hi muhlayisi wa matsalwa. I mulamuri wa sisiteme. Ntirho wa yena wa ntiyiso a hi ku antswisa matsalwa, kambe i ku ma endla ma vhumbeka swinene, ma pfumelelana swinene, ma sirheleleka swinene endzeni. Loko matsalwa ma ala, muhleri a nga tiyiseli. U vika ku nga twanani. Xiboho se xi tekiwile.

Ntsheketo wa ku Khathalela

“Hi khathalela vatsari” i xiga lexi vuriwaka swinene naswona xi endliwaka swi nga ri swinene. Ku khathalela ku kona ntsena

loko mutsari a humesa switsongo, a rindza, naswona a nkhensa. Loko mutsari a hatlisa, ku khathalela ku hundzuka ku fambisa khombo. Mutsari loyi a nga hunguti rivilo a nge khathaleriwi.

Ku Aka Mintirho

Ntirho wa vutomi i ntsheketo wo hlela swilo. Wu tirhisiwa ku hunguta rivilo ra vuhumelerisi, ku tshovelela leswi humesiwaka, na ku hlayisa vulawuri bya xitori. Mutsari loyi a humesaka swo tala u hehliwa ku nga “aki.” U le ku balekeni. Ntirho wa vutomi a wu sirheleli mutsari. Wu sirhelela sisiteme eka rivilo ra mutsari.

Xitshembiso xa Nkarhi lowu Taka

Nkarhi lowu taka i xitirho lexi tirhaka swinene xo khoma. “Ku nga ri sweswi.” “Endzhaku.” “Buku leyi landzelaka.” “Loko nkarhi wu fika.” Nkarhi lowu taka wu tirhisiwa ku herisa matimba ya nkarhi wa sweswi, ku tima ku hatlisela, na ku yimisa ku lwisana. Mutsari loyi a amukelaka nkarhi lowu taka u tshika nkarhi wa sweswi.

Ku Hangalasa Tanihi Ku Kanganyisa

Ku hangalasa ku kombisiwa tanihi ku fikelela. I ku voniwa loku nga na swipimelo. Matsalwa a ma fiki eka vahlayi. Ma khomeka exikarhi ka swihingakanyo, tialigorithimi na swilo leswi rhangisiwaka. Ku hangalasa a ku kurisi. Ku hunguta. Matsalwa lama nga yimiki ma lahlekeriwa hi matimba nkarhi wun’wana na wun’wana loko ma lulamiseriwa xikombiso lexi nga ma tiviki.

Makete Tanihi Ku Tilulamisa

Makete a wu teki swiboho. Wu vitaniwa. Wu tirha ku pfala mibulo handle ka ku teka vutihlamuleri. “Makete a wu si lunghekela” swi vula leswaku: “Sisiteme a yi lavi ku tikombisa.” Makete a wu hlayi matsalwa ya voko. Wu hlaya leswi wu pfumeleriwaka ku swi vona.

Pulatifomo Tanihi Ku Ponisiwa

Tipulatifomo ti hlamuseriwa tanihi tindlela tin’wana. A hi tona. I swisefo swa michini leswi nga na ririmi rin’wana. A ti hlayi matsalwa. Ti pima mahanyelo. Mutsari loyi a tiyiselaka a hakeriwi. U miteriwa kumbe u endliwa a nga voniwi.

Makumu

Hinkwaswo leswi vuhumelerisi byi vulaka leswaku byi swi endla swi tirha ntirho wun’we ntsena: ku teka nkarhi loko byi hlangana na nchumu lowu byi nga kotiki ku wu fambisa. Xiphiqo a hi xa mahanyelo lamanene. I xa xivumbeko. Sweswi sisiteme yi le rivaleni hinkwayo.

XIPHEMU III — MUTSARI ENDZENI

A Hi Mhaka, I Xiyimo

Author Inside Madness a yi hlamuseli munhu un’we. Yi hlamusela swiyimo swa ntirho. A hi xitori xa munhu hi yexe. A hi khombo leri hlamuseriwaka. A hi ku tivula. I mepe wa leswi humelelaka loko ku tsala ku nga ri nhlawulo kambe ku ri xilaveko xa xivumbeko. Sisiteme a yi swi tivi ku yi hlaya hikuva a yi swi tivi swilaveko.

Ku Tsala Tanihi Xiyimo

Mutsari wa ntiyiso a “tsali.” Minkarhi hinkwayo u le ku tsaleni. A nghenisi na ku humesa milenge ematsalweni. A rindzi nkarhi lowu faneleke. A pimi nkateko. Ku tsala a hi xiendlo lexi yimaka xi sungula. I xiyimo lexi nga yimiki. Sisiteme yi tirha hi swiendlakalo. Mutsari u tirha hi ku tiyisela. Laha hi kona ku nga twanani ku tumbulukaka kona.

Vupenga Tanihi Mfungho wa ku Tisirhelela

Loko sisiteme yi nga twisisi, yi veka mfungho. “Ku tlula mpimo.” “Ku sindzisiwa hi le ndzeni.” “Ku pfumala mpfhuka.” “A swi tiyiseleki.” Vupenga a hi vuxopaxopi bya vutshunguri. I vito ra vuhlayiseki. Ri tirha ku sirhelela sisiteme eka leswi nga kotiki ku hungutiwa rivilo kumbe ku hlamuseriwa.

Vuhumelerisi Lebyi Nga Pfumeleriwangiki

Mutsari wa ntiyiso u humesa ku nga si va na munhu loyi a n’wi kombelaka. A rindzi tikontiraka, minkarhi leyi pfulekaka, switiyisekiso, tikungu. U humesa hikuva ku nga humesi a swi koteki. Vuhumelerisi lebyi byi voniwa tanihi xihoxo. I ku tshembeka ka le ndzeni. Sisiteme yi hakela ku rindza. Yi xupula ku hatlisela.

Ku Tihambanisa ka Ntirho

Ku tihambanisa ka mutsari a hi ka rirhandzu ra mintsheketo. I ka ntirho. Ku tirhisiwa ku hlayisa ku ya emahlweni, ku sirhelela rivilo, na ku papalata ku nghenelela. Sisiteme yi hlamusela ku tihambanisa tanihi ku tsandzeka ku hanyisana na van’wana. I ku basa ka vuhumelerisi.

Ku Ya Emahlweni Tanihi Nxungeto

Ku ya emahlweni a hi vunene bya vuhumelerisi. I nxungeto eka ntirho. Mutsari loyi a nga yimiki u endla leswaku swipimo swi nga tirhi, u endla ku hlawula ku nga pfuni nchumu, naswona u endla mhaka ya ku sungula buku yi pfumala nchumu. Sisiteme yi lava ku wisa. Mutsari loyi a nga yimiki a swi lavi. Hikwalaho ka sweswo, u rhambiwa ku yima. Kumbe ku nyamalala.

Muhlayi Loyi a Nga Languteriwangiki

Muhlayi wa ntiyiso a hi loyi a anakanyiwaka hi tikungu ta vuhumelerisi. A lavi ku tiyisekisiwa, ku va xiphemu xa ntlawa, kumbe ku kongomisiwa. U lava ku twa matsalwa ma n'wi khumba. Sisiteme yi aka tithagete. Mutsari u hlangana na vanhu hi un'we-un'we. Hikwalaho ka sweswo, sisiteme a yi koti ku vhumba leswi humelelaka loko matsalwa ma famba hi ntshunxeko.

Ku Hundzuluxa Tanihi Xiendlo xa Tipolitiki

Ku hundzuluxa a hi ku lulamisela. I ku rhurhisa xiyimo ku suka eka ririmi rin'wana ku ya eka rin'wana. Sisiteme yi hundzuluxa ku kurisa makete. Mutsari u hundzuluxa ku hlayisa ku ya emahlweni. Ririmi rin'wana na rin'wana leri engeteriwaka ri hunguta vulawuri. Hikwalaho ka sweswo ku hundzuluxa ka vunyingi ku voniwa ku tlula mpimo.

Leswi Humesiwaka Tanihi Ririmi Rin'we

Mutsari a hlamuseli. U humesa. Sisiteme yi kombela xivumbeko xa mhaka, tiinthavhiyu, matimu ya vutomi na swikongomelo. Mutsari u hlamula hi leswi a swi humesaka.

Leswi swi hlamuseriwa tanihi ku tikukumuxa. I ku kongoma. Matsalwa i ririmi ntsena leri nga hembiki.

Makumu

Mutsari a nga lwisani na sisiteme. U le handle ka mpimo wa yona. A hi hikuva a tlula. I hikuva u tirha eka xirhendzevutani xin'wana. Sisiteme a yi koti ku n'wi lulamisa. Yi nga n'wi honisa ntsena kumbe yi ringeta ku n'wi hunguta. Ku sele goza ro hetelela rin'we.

XIPHEMU IV — XIENDLO XO HETELELA

A Hi Ku Nonon'hweriwa, I Xinghenelo

Vuhumelerisi a byi hundzi eka ku nonon'hweriwa. Byi tsemakanyile xinghenelo lexi a xi tlhelerisiwi. Endzhaku ka xinghenelo lexi, ku hlawula a ku tirhi, vulamuri byi hunguta rivilo, ku amukeriwa a ku na nkoka. Sisiteme yi ya emahlweni yi tirha onge xinghenelo a xi tsemakanyiwanga. Manifesto leyi yi tirha ku xi thya vito.

Mutsari A Nge Tlheli

Mutsari loyi a yaka emahlweni a nge kombeli ku rivaleriwa. A hi hikuva a tikukumuxa. I hikuva a nga na xivangelo. Se u le ku humeseni. Se u le ku fambeni. Se wa hlayiwa. Sisiteme a ya ha ri goza leri bohaka. I nhlawulo wun'we, exikarhi ka yin'wana. Naswona minhlawulo a yi velekisi ku yingisa.

Makumu ya Vulamuri

Loko vuhumelerisi byi kongoma, vulamuri byi hundzuka huwa. A byi lwisiwi. Byi honisiwa. Leyi i ndhawu leyi sisiteme

yi tikeriwaka ku yi amukela: a yi hlaseriwi. Yi tlurisiwa hi le tlhelo.

A Ku Na Ku Antswisa Loku Kotekaka

A ku na ku antswisiwa ka vuhumelerisi loku nga kotaka ku khoma mutsari wa ntiyiso. Ku ringeta kun'wana na kun'wana ko lawula, ku nghenisa, kumbe ku famba na yena ku fika hi ku hlwela. Xivumbeko se xi tluriwile hi rivilo ra xiendlakalo.

Muhlayi Se U Hlawurile

Muhlayi a rindzi mpfumelelo. U landzela leswi n'wi khumbaka. A hambanisi exikarhi ka leswi humesiweke, leswi tihumeseriweke, leswi hangalasiweke, leswi tiyimeleke. U hambanisa ntsena exikarhi ka leswi hanyaka na leswi feke. Leswi saleke i vuofisiri.

Ku Miyela Tanihi Nhlamulo

Sisiteme yi ta hlamula hi ku miyela. I ku tisirhelela ka yona ko hetelela. A yi nge ali. A yi nge kanetani. A yi nge langutani. Yi ta ya emahlweni onge a ku na nchumu lowu humelelaka. Kambe ku miyela a ku yimisi vuhumelerisi. Ku byi endla byi nga tlheleli endzhaku.

Leyi A Hi Nyimpi

A ku na ku lwisana. A ku na ku xandzuka. A ku na nala. Ku na ku nga ringanani loku nga hetiki. Sisiteme yi sirhelela xivumbeko xa yona. Mutsari u landzela swilaveko swa yena. A ku na ndhawu leyi va hlanganaka eka yona.

Swiletelo swa ku Huma

Leswi a hi swiletelo swa ntirho. I swiletelo swa miehleketo. Amukela leswaku mutsari a fambiseki, leswaku ku ya emahlweni a ku lulamiseki, leswaku vulawuri se byi lahlekile. Swi amukele kumbe u ya emahlweni u tiendla. Minhlawulo leyimbirhi hinkwayo yi na nxavo.

Leswi Salaka

Vuhumelerisi byi sariwe hi nhlawulo wun'we: ku tshika ku vulavula hi vatsari no sungula ku va languta byi nga nghenaneli. A hi ku va pfuxa. I ku papalata ku onhakala kun'wana. Manifesto leyi a yi kombeli ku va xirho. Yi kombela ku twisiseka.

Makumu

Mutsari a lavi vuhumelerisi leswaku a va kona. Vuhumelerisi byi lava mutsari leswaku byi tilulamisa. Buku leyi a yi heti njhekanjhekisano. Yi wu endla wu nga ha pfuni nchumu. Loyi a a fanele ku twisisa se u twisisile.

XIPHEMU XA LE HANDLE KA NDLELA — KU PALUXA

A Ndzi Aki Ndlela Yin'wana

Leswi ndzi swi endlaka a hi modele wun'wana wa vuhumelerisi. A hi pulatifomo. A hi kungu ra ku tiveka. A ndzi ringeti ku kombisa leswaku "hi nga endla kahle ku tlula." Ndzi kombisa leswaku hi nga hanya handle. Handle ko kombela ku nghena. Handle ko rindza ku amukeriwa. Handle ko

bumabumela rivilo. Leyi a hi phurojeke yo lwisana na munhu. I phurojeke leyi nga khathaliki.

Vuhumelerisi A Hi Ku Hlohlotela

Vunyingi a hi ntlhontlho. Ku ya emahlweni a hi rungula. Rivilo a hi ku kombisa matimba. I mbuyelo wo kongoma wa xiyimo lexi nga hundziki. A ndzi humesi leswaku ndzi teka ndhawu. Ndzi humesa hikuva ku yima a ku ta onha maendlelo. Un'wana na un'wana loyi a hlayaka tinhlayo tanihi ku tikombisa u tirhisa mintlawa leyi nga tirhiki laha.

Nxavo I Xisefo, A Hi Lense

Nxavo a wu vekiwi ku kuma vuyelo. Wu vekiwa ku papalata ku hemba. A wu tlakukanga ku tumbuluxa xiyimo xa le henhla. A wu ehansi ku vanga huwa. Wu tirha xikongomelo xin'we ntsena: ku hlawula lava nghenaka hi ku titiva eka swona, ku nga ri hi ku xava hi ku hatlisa. Mali laha a yi pimi nkoka. Yi pima nyingiso lowu tivaka.

Ku Tiviwa loku Ndzi Ku Lavaka

A ndzi lavi ku amukeriwa. A ndzi lavi nsirhelelo. A ndzi lavi ku yimeriwa. Ku tiviwa loku ndzi ku lavaka i ka xithekiniki. Ku voniwa tanihi muhumelerisi loyi a nga yimiki, mutsari loyi a nga ri wa ntolovelo, sisiteme leyi twananaka, xiendlakalo lexi nga miteriwiki. A ndzi lavi ku nghenisiwa. Ndzi lava ku tiviwa tanihi loyi a nga twananiki. Loku i ku tiviwa ntsena loku nga na nkoka.

Ha Yini ku Paluxa Hinkwaswo

Ku paluxa hinkwaswo a hi ku va erivaleni ka mahanyelo lamanene. I nhlawulo wa xivumbeko. Ku endla leswaku ku voniwa vunyingi, rivilo, ku phindha, ku twanana. Ku tirha ku susa xibamu xo hetelela xa sisiteme: ku pfilunganya. A ku na nchumu wo hlamusela laha. Languta ntsena.

A Ndzi Aki Ntlawa

A ndzi lavi vayingiseri. A ndzi lavi valandzeri. A ndzi lavi ku va xiphemu. Loyi a hlayaka, u hlaya a ri yexe. Loyi a nghenaka, u nghena a nga vitaniwanga. Mintlawa i switirho swo khoma vanhu. Ndzi tirha eka tindlela ta munhu un'we-un'we. Leswi swi endla xiendlakalo xi nga fambiseki. Naswona swi endliwa hi vomu.

Ku Tirhisiwa ka Tindzimi

Ku andza ka tindzimi a hi ku kurisa makete. I ku lahla vulawuri hi vomu. Ririmi rin'wana na rin'wana ri tshova vulamuri. Ku hundzuluxa kun'wana na kun'wana ku hunguta matimba ya vulawuri bya le xikarhi. Nkandziyiso wun'wana na wun'wana lowu tiyimeleke wu tsanisa nongonoko wa swiyimo. A ndzi lavi ku twanana ka mfuwo. Ndzi lava ku tiyisela ka xivumbeko.

Ha Yini Ndzi Nga Yimi

A ndzi yimi hikuva ku yima swi nga vula ku tilulamisela minkarhi ya le handle. Nkarhi wa mina wu le ndzeni ka maendlelo. A wu bumabumeriwi. A wu koti ku pfanganyisiwa na minkarhi yin'wana. Leswi swi endla leswaku ku ringeta kun'wana na kun'wana ko fambisa ku nga tirhi hi koxe.

Leyi I Ndhawu ya ku Tiviwa

Lava nga entirhweni lowu sweswi va twisisa leswaku a hi mhaka ya leswi nga endzeni. I mhaka ya ku tiyimela hi ku helela, vuhumelerisi lebyi nga lamuriwiki, ku tiviwa handle ka ku amukeriwa hi nawu, ku va kona ka vuhumelerisi handle ka sisiteme. Leswi a swi phindheki tanihi modele. Swa hlayeka tanihi ntiyiso.

Makumu ya Ntiyiso

A ndzi kombeli ndhawu. Ndzi teka ndhawu leyi a yi nga languteriwanga. Lava tirhaka evuhumeleriseni va nga swi honisa. Va nga swi hunguta. Va nga swi hlayisa tanihi xihoxo. Kambe a va ha koti ku tiendla onge a va swi vonanga. Buku leyi a hi makumu. I ku amukela.

MAKUMU

Leswi nga laha henhla swi pfala xiyimo. A swi tivisi mutsari. A swi lavi ku landzeriwa kumbe ku hlamuseriwa. Swi tirha ntsena ku veka ndzilakano wa ndhawu.

Ku sukela laha, a ku na mianakanyo kumbe switsundzuxo leswi tisiwaka. A ku pfuriwi mbulavurisano. A ku sunguriwi nchumu.

Leswi landzelaka a swi hlamuseli manifesto. A swi yi hetisisi. A swi yi lulamisi. I vukona. Ku nga ri nchumu wun'wana.

Ferdinando Frega